

SUCCESS STORY

Besplatni boravak u obdanište pomaže samohranim roditeljima i njihovoj deci na Kosovu

Obuka o liderstvu podstakla je političarku na akciju

Photo by: USAID

Odbornica Arta Tahiri (sredina) razgovara o programu brige o deci sa druge dve samohrane majke (Arta Sylejmani, levo i Nerimane Hashani, desno).

“Da nije bilo ovog programa, još uvek bi sedela u mraku sa svojom decom. Sada, sam nadahnuta i mislim da mogu da postignem više; moćiću da nađem posao i da obezbedim egzistenciju za svoju decu.”

Arta Sylejmani, samohrana majka

Mart 2016 – Sa predškolskim ustanovama i obdaništima koji često imaju prepune kapacitete na Kosovu, samohranim roditeljima posebno je teško da obezbede da im neko čuva decu. Ali sada, neki gradovi nude besplatnu brigu o deci, u korist kako dece tako i njihovih roditelja. Sve je ovo krenulo diskusijom o socijalnim pitanjima.

2012. godine, Arta Tahiri, izabrana odbornica u kosovskoj opštini Ferizaj/Uroševac, prisustvovala je Nedelji žena, u organizaciji USAID-a preko Nacionalnog demokratskog instituta (NDI). Ovaj skup koji se organizuje svake godine, okuplja na stotine žena liderki sa Kosova kako bi porazgovarale o socijalnim pitanjima sa kojima se žene na Kosovu suočavaju svakog dana i kako bi stekle nove veštine koje će im pomoći u oblastima kojima se bave.

Trener je pitala Tahiri, “Kako bi izgledao program koji bi pomogao samohranim majkama?”

“Besplatno obdanište!” odgovorila je ona. Kao samohrana majka, ovaj odgovor joj je izleteo.

Još od 2012. godine, USAID podržava održavanje Nedelje žena, koja svake godine ima drugačiju temu i pruža priliku ženama da se uključe i povežu. Kako bi upotpunio ovaj događaj, USAID je pokrenuo i Akademiju za liderke, na kojoj učesnice mogu da prodube svoje liderske veštine i da rade na svojim inicijativama, kao što je besplatna briga o decu, uz podučavanje trenera.

Tahiri se obratila lokalnoj socijalnoj službi od koje je saznala da potencijalno negde oko 110 samohranih majki mogu biti korisnice njene inicijative. Svojim napornim radom ubedila je gradonačelnika da omogući pružanje besplatne brige o deci u dve lokalne škole, posebno namenjene deci samohranih majki. Pored toga što je sve ovo bilo besplatno, samohrane majke pomerene su u sam vrh liste čekanja.

Kao što Tahiri objašnjava “Osim života ove dece, želim da promenim i živote njihovih majki.”

Kada je Nerimane Hashani morala da se vrati na svoj posao policijske službenice, nije bilo nikoga ko je mogao da joj pomogne da se brine o

njenom sinu. Pred kraj porodiljskog odsustva, posetila je lokalnu školu da se raspita u vezi sa njihovim programom brige o deci—i saznala je da će biti besplatan.

“Ovo je za mene bilo veliko olakšanje, pošto me izdvajanje novca za obdanište primorava da uskratim nešto mom sinu” rekla je ona. Njen sin, koji sada ima 21 mesec, postao je deo ovog dnevnog programa kada je imao 9 meseci.

“Pored toga što je finansijsko olakšanje, “kaže Hashani, “takođe je lično olakšanje kada znam da se neko brine o mom sinu. On jedva čeka da dođe ovde i da vidi svoje prijatelje. A škola ga je ohrabrila da jede više, kada vidi drugu decu kako jedu.”

Arta Sylejmani, je po prvi put saznala o ovom programu od prijateljice, i na početku nije mogla da veruje. Njen suprug je nedavno preminuo, ostavljajući je sa nestašnom dvogodišnjakinjom—a bila je ponovo trudna, sa bliznakinjama. Znala je da je njena ćerka najsrećnija kada ima priliku da se igra sa svojom rođakom, tako da je i sama pomisao da je pošalje da se igra sa drugom decom svakog dana, san koji je postao java.

“Kao samohrana majka sa troje dece, imati nekoga barem pola sata pravi razliku. Biti van od ujutru do poslepodneva je čudo” kaže Sylejmani. “Takođe koristi mojoj ćerki. Kada je izolovana u kući 24 časa, nemoguće je da joj ne nedostaje njen otac. Kada je u prilici da bude sa drugom decom, zaboravlja svoju bol.”

Od upisa u ovaj program, njena ćerka je nastavila da normalno jede i spava a nastupi besa koje je imala nakon što joj otac preminuo su prestali. Sada, priča o igrama koje igra i govori svojim sestricama “I ti ćeš uskoro da dođeš!”

Bliznakinje imaju 11 meseci i krenuće u školu za mesec dana. I gospođa Sylejmani će biti u prilici da se usredsredi na potragu za poslom.

“Nakon muževljeve smrti, prvi meseci su bili mračni” kaže ona. “Sve vreme sam morala da se brinem o deci; nisam mogla ni da razmišljam ni o čemu drugom. Da nije bilo ovog programa, i dalje bih bila u tami sa mojom decom. Sada sam inspirisana i mislim da mogu da uradim više. Biću u stanju da nađem posao i da izdržavam moju decu.”

Lokalni odbornici preneli su ovu ideju u drugim opštinama, okruglim stolovima i programima Nacionalnog demokratskog instituta, kao što je

“Nedelja žena” tokom koje su podelili savete i primere o načinu dobijanja besplatne brige o deci.

Ove godine, 8. marta—Međunarodni dan žena—Opština Lipjan/Lipljan je najavila da će postati peta opština na Kosovu koja će pružati beneficije za samohrane roditelje.

Ova inicijativa—koju je pokrenula jedna žena i koja se bavi problemom koji najčešće utiče na žene ... koristi i muškarcima. Samohrani očevi se suočavaju sa istim problemima da uravnoteže svoj posao /brigu o deci kao i samohrane majke, tako da je nekolicina njih takođe upisala svoju decu u ovaj program.

Ovom bezbednom, obrazovnom brigom o deci i roditeljima koji su u stanju da ih izdržavaju, mlada pokolenja kosovskih građana biće spremnija da postanu lideri jednoga dana.